

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. +370 679 73210, el. p. dmm@lrkm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-03

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, vykdydama 2023 m. kovo 28 d. Tarpinstitucinio pasitarimo protokolo Nr. 13 18 ir 19 punktus, teikia patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – KM projektas). KM projektas (TAIS Nr. 23-2045(2)) papildytas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos parengto Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo“ projekto (TAIS Nr. 23-691(2)) (toliau – VRM projektas) ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos parengto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo projekto (TAIS Nr. 22-17430(2)) (toliau – ŠMSM projektas) nuostatomis (toliau – kartu KM projektas, VRM projektas ir ŠMSM projektas vadinami Nutarimo projektu).

Nutarimo projekto tikslai:

1. KM projektas parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1718 (toliau – Kultūros centrų įstatymas).

2. VRM projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso (toliau – DK) 138 straipsnio 2 dalimi ir atsižvelgus į 2023 m. sausio 1 d. įsigaliojusio Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo (toliau – KVCSĮ) 31 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatyta, kad *gresiant ar susidarius krizei ar ekstremaliajai situacijai, taip pat paskelbus ekstremaliąją situaciją, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir veiklos vykdytojo valstybės tarnautojai ir darbuotojai privalo vykdyti juos į pareigas priimančio asmens arba jo įgalioto asmens įsakymą ar nurodymą dirbti viršvalandinį darbą, taip pat dirbti poilsio ir švenčių dienomis, kai būtina: 1) likviduoti įvykį, ekstremaliąjį įvykį, krizę ar ekstremaliąją situaciją ar šalinti jų padarinius; 2) gelbėti žmonių gyvybę ar sveikatą; 3) užkirsti kelią įvykiui, ekstremaliajam įvykiui, krizei ar ekstremaliajai situacijai; 4) užkirsti kelią grėsmei Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams ar gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimui.*

3. ŠMSM projektas parengtas įgyvendinant Lietuvos Respublikos Seimo 2022 m. birželio 30 d. priimtą Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 4, 10, 11, 15, 27, 28, 35, 38, 39, 48, 52, 53, 56, 58, 60, 65, 66, 67, 69, 71, 72, 72¹, 73, 75³, 77, 85 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 64¹ straipsniu įstatymą Nr. XIV-1257 (toliau – MSĮ pakeitimo įstatymas).

I. Sprendžiama problema	<p><i>KM projektas</i></p> <p>1. Kultūros ministerijai rengiant Kultūros centrų įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija 2022 m. kovo 4 d. raštu Nr. 1D-1336 pasiūlė nustatyti, kad savivaldybių kultūros centrais galėtų būti ne tik viešosios įstaigos, kurių savininkė yra savivaldybė, bet ir tokios viešosios įstaigos, kurių dalininkėmis yra dvi ar daugiau</p>
-------------------------	--

	<p>savivaldybių, į ką Kultūros ministerija atsižvelgė.</p> <p>2023 m. balandžio 1 d. įsigaliosiančio Kultūros centrų įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 2 punkte įtvirtinta, kad savivaldybių kultūros centrai – biudžetinės įstaigos, viešosios įstaigos, kurių savininkė yra savivaldybė, ar viešosios įstaigos, kurių dalininkės yra dvi ar daugiau savivaldybių. Be to, Kultūros centrų įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lietuvos nacionalinio kultūros centro ir <u>savivaldybių kultūros centrų vadovai į pareigas penkerių metų kadencijai skiriami viešo konkurso būdu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka</u>, išskyrus atvejus, kai savivaldybės kultūros centro vadovas be konkurso skiriamas antrajai kadencijai šio straipsnio 4 dalyje nurodytu atveju.</p> <p>Konkursų valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“, nereglamentuoja viešųjų įstaigų, kurių dalininkės yra dvi ar daugiau savivaldybių, vadovų pareigybių konkurso organizavimo ir vykdymo tvarkos.</p> <p><i>VRM projektas</i></p> <p>VRM projektu siekiama kompensuoti Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 31 straipsnio 1 dalyje nurodytiems darbuotojams dėl ypatingo darbų pobūdžio susidariusius didesnius viršvalandžius negu nustatyta DK, suteikiant papildomas atostogas pailsėti ir darbingumui susigrąžinti.</p> <p>Dėl VRM projektu nustatomos socialinės garantijos (papildomų atostogų) buvo sutarta Lietuvos Respublikos trišalėje taryboje 2022 m. gruodžio mėn. svarstant KVCSI projektą.</p> <p><i>ŠMSM projektas</i></p> <p>MSI pakeitimo įstatymu pakeistas Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 66 straipsnis, kuriuo nustatomos mokslo ir studijų institucijų tyrėjų pareigybės, jų funkcijos ir reikalavimai mokslo darbuotojų pareigybėms užimti. Pagal 2023 m. liepos 1 d. įsigaliosiančio Mokslo ir studijų įstatymo 66 straipsnio 1 dalį mokslo ir studijų institucijų tyrėjai gali užimti šias mokslo darbuotojų pareigybes: vyriausiojo mokslo darbuotojo, vyresniojo mokslo darbuotojo, mokslo darbuotojo, mokslininko stažuotojo, jaunesniojo mokslo darbuotojo.</p> <p>Vyriausybė 2022 m. lapkričio 9 d. priėmė nutarimą, kuriuo sutiko, kad valstybės įmonė „Oro navigacija“ būtų pertvarkyta į akcinę bendrovę „Oro navigacija“. Atitinkamai susisiekimo ministro 2022 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 3-549 „Dėl valstybės įmonės „Oro navigacija“ pertvarkymo į akcinę bendrovę „Oro navigacija“ buvo nuspręsta pertvarkyti valstybės įmonę „Oro navigacija“ į akcinę bendrovę „Oro navigacija“.</p>
II. Siūlomoms priemonėms	<p><i>KM projektas</i></p> <p>Įvertinus Tvarkos aprašo nuostatas ir atsižvelgus į teisėkūros efektyvumo ir sistemiškumo principus, manytina, kad Vyriausybės nutarimu tvirtinti atskirą tvarką, skirtą konkursams tik į savivaldybių kultūros centrų vadovų pareigas, nebūtų tikslinga. Dėl šios priežasties yra siūloma pakeisti Tvarkos aprašą numatant, kad jis būtų taikomas ir</p>

	<p>savivaldybių kultūros centrams (sprendimus dėl konkurso skelbimo ir kt., darbo sutartį su laimėjusiu pretendentu sudarytų savivaldybių kultūros centrų visuotinis dalininkų susirinkimas), taip pat atliekant techninio pobūdžio pakeitimus: Valstybės tarnybos departamento pavadinimą pakeičiant į Viešojo valdymo agentūrą.</p> <p><i>VRM projektas</i></p> <p>VRM projektu siūlomi šie Vyriausybės nutarimu tvirtinamo Papildomų atostogų trukmės, suteikimo sąlygų ir tvarkos aprašo (toliau – Papildomų atostogų aprašas) pakeitimai:</p> <p>1) Siūloma papildyti Papildomų atostogų aprašą ir nustatyti galimybę suteikti iki 5 darbo dienų DK 138 straipsnio 2 dalyje numatytas <u>papildomas atostogas už ypatingą darbų pobūdį</u> KVCSĮ 31 straipsnio 1 dalyje nurodytiems darbuotojams, kurie, gresiant ar susidarius krizei ar ekstremaliajai situacijai, taip pat paskelbus ekstremaliają situaciją, privalėjo dirbti viršvalandinį darbą, taip pat dirbti poilsio ir švenčių dienomis.</p> <p>Siūloma nustatyti, kad, suteikiant minėtas papildomas iki 5 darbo dienų atostogas, jų trukmė būtų nustatoma atsižvelgiant į tai, kiek savaičių KVCSĮ 31 straipsnio 1 dalyje nurodyti darbuotojai esant nurodytoms sąlygoms dirbo viršvalandžius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jei darbuotojas dirbo daugiau kaip 60 valandų per savaitę (per kiekvieną 7 paeiliui einančių dienų laikotarpį), tuomet už kiekvieną tokių dviejų savaičių (14 paeiliui einančių dienų) laikotarpį jam bus suteikiama po 1 darbo dieną papildomų atostogų; - jei darbuotojo darbo laikas buvo ilgesnis kaip 48 valandos per savaitę (per kiekvieną 7 paeiliui einančių dienų laikotarpį), tuomet už kiekvieną tokių keturių paeiliui einančių savaičių (28 paeiliui einančių dienų) laikotarpį jam bus suteikiama po 1 darbo dieną papildomų atostogų. <p>2) Siekiant užtikrinti, kad VRM projektu įtvirtinamos papildomos atostogos KVCSĮ 31 straipsnio 1 dalyje nurodytiems darbuotojams būtų suteikiamos nepriklausomai nuo kitų tam pačiam darbuotojui suteikiamų papildomų ir (ar) pailgintų atostogų, siūloma Papildomų atostogų aprašo 3 ir 5 punktuose nustatyti išimtis, kad VRM projektu suteikiamos papildomos atostogos būtų suteikiamos net ir tais atvejais, kai darbuotojui suteikiamos kitos papildomos ir (ar) pailgintos atostogos.</p> <p><i>ŠMSM projektas</i></p> <p>2022 m. birželio 30 d. priimtu Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimu mokslininkai stažuotojai įteisinti kaip mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojai. Atsižvelgiant į tai, kad mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojai yra įtraukti į darbuotojų, turinčių teisę į pailgintas atostogas, sąrašą, Nutarimo projektu mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų pareigybių sąrašas papildomas mokslininko stažuotojo pareigybe.</p> <p>Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir susisiekimo ministro sprendimus dėl valstybės įmonės „Oro navigacija“ pertvarkymo į akcinę bendrovę „Oro navigacija“, Nutarimo projekte atliekamas redakcinis patikslinimas vietoje <i>valstybės įmonės</i> įrašant <i>akcinės bendrovės</i>.</p>
III. Priemonių kaštai	Nutarimo projektui įgyvendinti lėšų neprireiks.
IV. Nauda visuomenei	<p><i>KM projektas</i></p> <p>Priėmus teikiamą Nutarimo projektą bus įgyvendintas Kultūros centrų įstatymas ir tokiu būdu sudarytos sąlygos organizuoti konkursus</p>

	<p>savivaldybių kultūros centrų, kurių dalininkės yra dvi ar daugiau savivaldybių, vadovų pareigoms užimti.</p> <p><i>VRM projektas</i></p> <p>Priėmus teikiamą Nutarimo projektą bus suteikiamos papildomos atostogos Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo 31 straipsnio 1 dalyje nurodytiems darbuotojams, kompensuojant jiems susidariusius didesnius viršvalandžius suteikiant papildomas atostogas, skirtas pailsėti ir darbingumui susigrąžinti, todėl tai prisidės prie kilusių ar gresiančių krizių ir ekstremalių situacijų suvaldymo, kai bus būtina: 1) likviduoti įvykį, ekstremalų įvykį, krizę ar ekstremaliąją situaciją ar šalinti jų padarinius; 2) gelbėti žmonių gyvybę ar sveikatą; 3) užkirsti kelią įvykiui, ekstremaliajam įvykiui, krizei ar ekstremaliajai situacijai; 4) užkirsti kelią grėsmei Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesams ar gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų atlikimui.</p> <p><i>ŠMSM projektas</i></p> <p>Priėmus teikiamą Nutarimo projektą visoms mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų pareigybėms bus sudarytos vienodos sąlygos dėl atostogų trukmės.</p>
--	--

KM projektas patikslintas, atsižvelgus į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje (TAP-23-374; TAIS Nr. 23-2045(2)) pateiktas pastabas ir pasiūlymus, išskyrus trečią pasiūlymą, susijusį su Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. 507 „Dėl Personalo administravimo funkcijų centralizuoto atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ keitimu. Darbo tvarka esame informuoti, kad Lietuvos Respublikos finansų ministerija artimiausiu metu planuoja rengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. 507 „Dėl Personalo administravimo funkcijų centralizuoto atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo projektą, kuriame numatoma iš esmės peržiūrėti teisės akto nuostatas.

KM projektas buvo pateiktas derinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai. Nutarimo projektas patikslintas pagal suinteresuotų institucijų pastabas, siūlymus ir suderintas darbo tvarka. Atsižvelgdami į Teisingumo ministerijos 2023 m. kovo 2 d. raštu Nr. (1.6Mr) 2T-236 teiktą pastabą, kad „2023 m. balandžio 1 d. įsigaliosiančioje Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, numatyta, kad kitų Lietuvos nacionalinio kultūros centro pareigybių, dėl kurių turi būti rengiamas konkursas, sąrašą ir konkurso organizavimo ir vykdymo tvarką nustato Vyriausybė. Atsižvelgiant į tai, prašytina pateikti informaciją, kokia apimtimi, kokių konkrečių Vyriausybės nutarimu ir kada planuojama įgyvendinti minėtas įstatymines teisės normas“, informuojame, kad Lietuvos nacionalinis kultūros centras yra biudžetinė įstaiga, todėl Tvarkos aprašas ir kiti nutarimu patvirtinti teisės aktai jo atžvilgiu yra taikomi visa apimtimi ir papildomų teisės aktų priėmimo ar pakeitimo nereikalauja.

VRM projektas teiktas derinti Finansų ministerijai, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Teisingumo ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijai, Respublikinei jungtinei profesinei sąjungai, Lietuvos profesinei sąjungai „Solidarumas“, asociacijai „Investors’ Forum“, Lietuvos darbdavių konfederacijai, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijai, Lietuvos verslo konfederacijai ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams.

Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija VRM projektą derino be pastabų. Pagal Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos darbo tvarka pateiktas pastabas patikslintas VRM projektas darbo tvarka suderintas su pastabas teikusiomis ministerijomis.

Neatsižvelgta į Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ teiktą pastabą, kuria siūloma, kad VRM projektu nustatomų papildomų atostogų trukmė nebūtų ribojama 5 darbo dienomis, nes gali susidaryti tokia situacija, kai darbuotojui KVCSĮ 31 straipsnio 1 dalyje nurodytomis sąlygomis

gali tekti dirbti ilgiau nei numatyta maksimali kompensacija – 5 darbo dienos ir tokiu atveju už ilgesnį laikotarpį darbuotojui daugiau kaip 5 darbo dienos papildomų atostogų nebūtų suteiktos. Vidaus reikalų ministerija atkreipia dėmesį, kad svarstant KVCSĮ projektą 5 darbo dienų papildomų atostogų trukmė buvo suderinta su socialiniais partneriais. Taip pat atkreipiame dėmesį, kad DK yra nustatytos ir bus taikomos ir kitos garantijos darbuotojams, dirbantiems viršvalandinį darbą, poilsio ir švenčių dienomis: taikant didesnę apmokėjimą už darbą poilsio dieną, kuri nenustatyta pagal darbo (pamainos) grafiką, už darbą švenčių dieną, už viršvalandinį darbą (DK 144 str. 1–4 d.); darbuotojo prašymu darbo poilsio ar švenčių dienomis laikas ar viršvalandinio darbo laikas, padauginți iš DK 144 straipsnio 1–4 dalyse nustatyto atitinkamo dydžio, gali būti pridedami prie kasmetinių atostogų laiko; taikant suminę darbo laiko apskaitą, už viršytą darbo laiko normą darbuotojui apmokama kaip už viršvalandinį darbą arba darbuotojo prašymu viršytas darbo laikas, padauginčias iš skaičiaus 1,5, gali būti pridedamas prie kasmetinių atostogų laiko (DK 115 str. 6 d.). Atsižvelgdami į tai, manome, kad netikslinga nustatyti galimybę suteikti ilgesnės trukmės papildomas atostogas.

Kitos suinteresuotos institucijos pastabų ir pasiūlymų dėl VRM projekto nepateikė.

VRM projektas patikslintas atsižvelgus į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. kovo 29 d. išvadoje Nr. NV-711 pateiktas pastabas.

ŠMSM projektas buvo pateiktas derinti su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos mokslo taryba, Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencija ir Lietuvos universitetų rektorių konferencija. Teisingumo ministerija, Finansų ministerija ir Lietuvos mokslo taryba ŠMSM projektui pritarė be pastabų. Lietuvos universitetų rektorių konferencija 2023 m. sausio 19 d. el. paštu informavo, kad pagal kompetenciją pastabų ŠMSM projektui neturi. Lietuvos valstybinių mokslinių tyrimų institutų direktorių konferencija 2023 m. sausio 19 d. el. paštu informavo, kad ŠMSM projektui pritaria.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija atkreipė dėmesį į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 41 straipsnio 3 dalį Vyriausybės nutarimus, kuriais keičiami, pildomi ar pripažįstami netekusiais galios anksčiau priimti nutarimai, pasirašo Ministras Pirmininkas ir tos valdymo srities ministras, kuris buvo pasirašęs ankstesnį nutarimą, nepaisant to, kas pateikė Vyriausybei svarstyti naują nutarimo projektą. Atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 2022 m. gruodžio 8 d. raštą Nr. 2-5070, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija paprašė įtraukti į Nutarimo projektą redakcinio pobūdžio pakeitimus.

Patikslintas ŠMSM projektas darbo tvarka suderintas su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija (2023 m. sausio 20 d. el. paštu informavo, kad laiko ŠMSM projektą darbo tvarka suderintu) bei Susisiekimo ministerija (2023 m. sausio 19 d. el. paštu informavo, kad pagal kompetenciją pastabų ŠMSM projektui neturi).

Nutarimo projektą parengė Kultūros ministerijos Kultūrinės edukacijos politikos grupės (vadovė Iveta Ieva Gedvilaitė Puodžiūnienė, tel. +370 608 45 641, el. p. iveta.puodziuniene@lrkm.lt) patarėja Birutė Kazlauskienė, tel. +370 608 45 631, el. p. birute.kazlauskiene@lrkm.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektas, 9 lapai.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo“ projekto lyginamasis variantas, 10 lapų.

Birutė Kazlauskienė, tel. +370 608 45 631, el. p. birute.kazlauskiene@lrkm.lt